

PASTÝŘSKÝ LIST

Milé sestry a milí bratři,

„Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný“ (*Jan 3,16*). Toto radostné poselství hovoří nejen o největším dobru, o spásném poslání Ježíše Krista, ale i o vztahu lásky, který Bůh člověku a celému stvoření nabízí. A právě z této lásky dostáváme i řadu dalších dober, mezi které patří na čelné místo rodina.

Bůh stvořil člověka jako muže a ženu. Tím ustanovil lidskou rodinu a dal jí základní řád. Je to společnost odpovídající lidské přirozenosti, v níž jsou muž i žena povoláni k tomu, aby se sobě navzájem dávali v lásce a v daru života. Toto vznešené povolání k lásce nelze naplnit pouze přirozenými lidskými silami, ale mocí Boží lásky, která je nám rozlita do srdce skrze Ducha svatého, který nám byl dán.

Křesťanská rodina je pak především vyjádřením a uskutečněním společenství víry, naděje a lásky, je stopou a obrazem společenství Otce a Syna v Duchu svatém. Tak se plodivá a výchovná činnost rodiny stává odleskem stvořitelského díla Otce. Rodina se upevňuje modlitbou a čerpá sílu z rozjímání Písma a ze svátostí církve. V tomto duchu nás do tajemství rodiny uvádí Katechismus katolické církve.

Současná doba přináší řadu nových a často velmi dobrých prvků v životě rodin. Především je to velká snaha některých o hlubší žití manželského vztahu, o nalezení vlastní společné manželské spirituality, o sdílení se s jinými rodinami. Pozoruhodná je i snaha o novou náplň mateřství a otcovství. Dnešní ideál matky je slučitelný s jejím vysokým vzděláním, někdy dokonce i s pozoruhodnou profesní kariérou. Dnešní otec se nestydí být od prvního okamžiku, často od bezprostředního prožitku porodu, něžný vůči svým dětem a snaží se docenit a ovládat všechny domácí práce. Při tom žena zůstává plně ženou a muž mužem a vzájemně se v tom podporují. *Za tyto nové a příkladné přístupy patří obdiv a uznání nejen manželům, kteří je žijí, ale i řadě křesťanských hnutí, organizací a aktivit, které jim v tom pomáhají.*

Avšak život dnešních lidí je též konfrontován se skutečnostmi zatemňujícími obraz, který Bůh ve svém plánu rodině vtiskl. Žít ve vzájemném vztahu je totiž více než cokoli jiného těžce narušováno hříchem. Platilo to ve všech dobách, platí to i dnes. Současně s některými pozitivními okamžiky jsme svědky i řady závažných problémů. *Avšak to, co někteří nazývají krizí rodiny, nevyplývá a nemůže vyplývat z podstaty rodiny, ale z narušování podmínek, za jakých rodina vzniká a existuje.*

Největší starosti působí nám křesťanům skrytě se rozvíjející individualismus, který pohrdá nejen hodnotami evangelia, ale i obecně kulturními a společenskými normami. Cílem snah o nadřazení individuálních práv právům rodinným je postavit děti proti rodičům a ženy proti mužům. Selhání rodiny samo o sobě působí velké utrpení, zvláště dětem. Chceme však upozornit i na skutečnost, že ztráta opory v rodině může usnadnit různé zneužívání nezletilých a může vést k posilování závislosti izolovaných jednotlivců na institucích nebo na silném státu. *Oslabení nebo rozpad rodiny představují pro svobodnou občanskou společnost stejné nebezpečí, jako jiné totalitní tendence.*

Nemalé starosti přinášejí i nové pracovní vztahy. Vyšší ocenění velkého pracovního nasazení rodičů přispívá sice ke zlepšení materiální situace rodin, avšak vzdaluje rodiče dětem.

Pro mnohé je pouhé udržení pracovního místa tak náročné, že ztrácejí odvahu vůbec děti do rodiny přivést. Naopak matky dvou a více dětí, i starších, hledají zaměstnání jen s velkými obtížemi a není jisté, jestli by tato praxe neměla být nazývána diskriminací. Takzvaný „trh bez přívlastků“ se ukazuje jako rodině velmi nepřátelský.

Obtížná situace rodin však nevyplývá jenom z hospodářských těžkostí. Také naši zemi začíná zasahovat vlna rodině nepřátelských projevů a postojů. Někteří křesťané nedoceňují svátostný charakter manželství a odkládají sňatek až po zahájení manželského života, jiní se neodvážují vyslovit celoživotní závazek a dávají přednost nesezdanému soužití. Stejně velký problém představují pokusy o zpochybnění rodiny jako instituce, která je nezaměnitelně založena na trvalém, láskyplném a svátostném společenství muže a ženy a jejímž cílem je vzájemná pomoc a otevřenost životu. Jiné formy soužití, např. registrované partnerství osob stejného pohlaví, nemohou být jako rodina uznány a podporovány.

Svatý otec se při naší návštěvě „ad limina“ na sklonku loňského roku vyslovil v tom smyslu, že horlivost pro víru a pastorece rodin tvoří dva základní ukazatele působení církve. Symbolizují prohlubování vztahu k Bohu a vztahů mezi lidmi.

Chceme Vás, drahé sestry a drazí bratři ujistit, že společně s vámi sdílíme starost o rodiny v naší zemi. Církev pozvedá svůj hlas – tak jako mnohokrát v minulosti – na obranu svobody a důstojnosti člověka. Víme s jistotou, že Bůh stvořil člověka pro život ve vztahu, pro společenství. Ve slovech z první kapitoly Geneze „Učiňme člověka, aby byl naším obrazem podle naší podoby“ vidí Jan Pavel II. důležité poselství: „Božské 'My' je věčným vzorem lidského 'my'. Především onoho 'my', které je utvářeno mužem a ženou...“ (*srov. Dopis rodinám 6*).

Bratři a sestry, Bůh sám je stvořitelem rodiny a Bůh sám je zárukou její trvalé existence. Rodina je právem nazývána domácí církví a místem vzniku křesťanských povolání. *Člověk dostal rodinu jako velký dar. V okamžicích manželského a rodinného štěstí můžeme zahlédnout Boží velikost a s vděčností zažít lásku, která tvoří Jeho podstatu.* Rodina je dar hodný všemohoucího Tvůrce. Je na nás, abychom ho nejen chránili, ale i rozvíjeli jako záruku budoucích dober.

K tomu Vám žehnají vaši biskupové

Miloslav kardinál Vlk, arcibiskup pražský
Mons. Jan Graubner, arcibiskup olomoucký
Mons. Karel Otčenášek, arcibiskup – emeritní biskup královéhradecký
Mons. Antonín Liška, biskup českobudějovický
Mons. Josef Koukl, biskup litoměřický
Mons. Vojtěch Cikrle, biskup brněnský
Mons. František Radkovský, biskup plzeňský
Mons. František Lobkowicz, biskup ostravsko-opavský
Mons. Dominik Duka, biskup královéhradecký
Mons. Ivan Ljavinec, biskup, apoštolský exarcha řeckokatolické církve
Mons. Jaroslav Škarvada, pomocný biskup pražský
Mons. Josef Hrdlička, pomocný biskup olomoucký
Mons. Josef Kajnek, pomocný biskup královéhradecký
Mons. Jiří Paďour, pomocný biskup pražský
Mons. Václav Malý, pomocný biskup pražský